

1.ชื่อหลักสูตรระยะสั้น

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ

2.หลักการและเหตุผล

ในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ย่อมมีความต้องการอย่างยิ่ง ที่จะพัฒนาประชากร เพื่อรับมือกับปัญหารอบด้านที่ต้องเผชิญทั้งในปัจจุบัน และอนาคตของความเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นในศตวรรษใหม่ ดังจะเห็นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และแผนพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะ 5,6, และ 7 ได้มีการตั้งจุดมุ่งหมายหลัก เน้นความสามารถในการคิด เป็นการสร้างเสริมทักษะการคิด และความคิดสร้างสรรค์ซึ่งสไตน์เนอร์ (จารุทัศน์ วงศ์ข้าหลวง.2551:52 อ้างอิงจาก Steiner.1972:26) กล่าวว่าในตัวเด็กคนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ภายใน และสามารถพัฒนาให้เจริญงอกงามได้ตามระดับความสามารถของแต่ละคน ถ้าหากเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแสดงออกภายใต้บรรยากาศที่เอื้ออำนวย ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทอร์เรนซ์ (อารี พันธุ์มณี.2545:2;อ้างอิงจาก Towance.1964:76) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ ด้วยการสอนฝึกฝนที่ถูกวิธี และยังเสนอว่าถ้าส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่วัยเยาว์เท่าใด ก็จะเป็นผลดีมากเท่านั้น ทอร์เรนซ์ เล็งเห็นความสำคัญในการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก เนื่องจากเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้ ความคิดสร้างสรรค์ในทัศนะของ ทอร์เรนซ์ เป็นการแสดงกระบวนการธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เมื่อพบปัญหามักจะหลีกเลี่ยง ตามความเคยชินและค้นหาสิ่งใหม่โยกย้ายสับเปลี่ยน หรือคาดเดาว่าสมมุติฐานได้รับคำตอบการค้นพบสิ่งใหม่ก็จะตามมา ทอร์เรนซ์ จะไม่ได้แยกความคิดสร้างสรรค์ออกจากการแก้ปัญหาซึ่งการแก้ปัญหาไม่ใช่สติปัญญาโดยทั่วไปแล้วจะถือว่าการแก้ปัญหาในเชิงสร้างสรรค์คือส่วนหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์เอง ซึ่งสอดคล้อง กับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (ปะสิทธิ์รักษ์ เจริญผล.2547:2; อ้างอิงจาก สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ .2545:7) กล่าวถึงเด็กปฐมวัยที่มีช่วงอายุและเกิดจนถึง 7 ปี และเป็นระยะสำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโต สำหรับชีวิตเป็นระยะที่เด็ก มีศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นรากฐานที่มั่นคง สำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรม และการให้การศึกษาเด็ก จะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสถานที่ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทาง คณิตศาสตร์ ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560)

การจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ เป็นการจัดการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละขั้นตอน ให้เต็มไปด้วยประสบการณ์ และมีความสุข สนุกสนาน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างอิสระ มีหัวใจ หลักคิดพัฒนาเด็กยังเป็นองค์รวม มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Hands) ความรู้สึก

(Heart) ความนึกคิด (Head) โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุศักยภาพสูงสุด ที่ผู้เรียนจะมีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ได้เรียนรู้สิ่งที่สนใจ และได้พัฒนาตัวเองอย่างสมบูรณ์แบบ ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในสภาพแวดล้อมรอบตัว การปล่อยให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างอิสระ จะทำให้เด็กสามารถใช้จินตนาการของตนได้โดยเสรี ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก (บุษบง ต้นตึงค์.2552:9)

ดังนั้น จึงต้องแสวงหาวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก รวมทั้งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้านศิลปะ ของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ นิติยา ประพฤติกิจ(2539:38-39) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าครูต้องการวางแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดคือจะต้องพิจารณาในเรื่องเป้าหมายหลัก และเป้าหมายย่อย เพื่อการสนองความพึงพอใจ ความต้องการความสามารถพื้นฐาน ทางครอบครัวและพื้นฐานชีวิต โดยการเลือกยุทธวิธีในการจัดประสบการณ์ ที่ทำให้กิจกรรมสำเร็จมากที่สุด จากสภาพปัญหาและเหตุผลที่กล่าวมา จึงสนใจที่จะพัฒนาให้เป็นหลักสูตรระยะสั้น สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ ซึ่งผลที่ได้จาก การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น สำหรับเด็กปฐมวัย การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ ในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยได้เต็มตามศักยภาพต่อไป

3.วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิด วอลดอร์ฟ

4.กลุ่มเป้าหมาย

เด็กก่อนเกณฑ์อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบางบาล จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

5. ระยะเวลาการใช้หลักสูตร

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ ถึง 9 มีนาคม 2561

6. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น

รูปแบบการ พัฒนา หลักสูตร	ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร									
	วันที่ 1	วันที่ 2	วันที่ 3	วันที่ 4	วันที่ 5	วันที่ 6	วันที่ 7	วันที่ 8	วันที่ 9	วันที่ 10
1. ศึกษา วิเคราะห์ ความ ต้องการ										
2. กำหนด จุดหมาย										
3. เลือก เนื้อหาสาระ										
4. จัด รวบรวม เนื้อหาสาระ										
5. คัดเลือก ประสบการณ์ การเรียนรู้										
6. จัด ประสบการณ์ การเรียนรู้										
7. กำหนด สิ่งที่จะ ประเมินและ วิธีการ ประเมินผล										

7.เนื้อหาสาระ กิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในหลักสูตรระยะสั้น

ครั้งที่	เนื้อหาสาระ/กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	ประเมิน
ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ	สำรวจปัญหา ตามต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคมและผู้เรียน	ครูสอบถามผู้ปกครองและสังเกตผู้เรียนจากการร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์	ใบงานกิจกรรมสร้างสรรค์	สังเกตจากการทำกิจกรรม
กำหนดจุดหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนหลังจากได้วิเคราะห์ความต้องการแล้ว	ศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560	แบบประเมิน
เลือกเนื้อหาสาระ	จุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วจะมีส่วนช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระซึ่งนอกจากจะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายวัยและความสามารถของผู้เรียนแล้วยังต้องมีความเชื่อถือได้และมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ด้วย	หาข้อมูลงานวิจัย และกำหนดจุดประสงค์ที่ประเมิน ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย	งานวิจัย/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560	
จัดรวบรวมเนื้อหาสาระ	เนื้อหาสาระที่เลือกได้อย่างต้องนำมาจัดลำดับโดยคำนึงถึงความต่อเนื่องและความยากง่ายของเนื้อหาวุฒิภาวะความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	จัดรวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อคัดเลือกในการจัดการเรียนการสอนต่อไป		
คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้	ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง	กำหนด เนื้อหาสาระในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		
จัดประสบการณ์การเรียนรู้	ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง	เขียนแผนการจัดประสบการณ์เตรียมพร้อมสำหรับการเรียนการสอน	แผนการจัดประสบการณ์	

กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล	การตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไรเพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไรใช้เครื่องมืออะไร	ออกแบบการประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการประเมินเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	แบบการประเมิน	ผลการประเมิน
--	---	---	---------------	--------------

8.วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรระยะสั้น

ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ กำหนดจุดหมาย เลือกเนื้อหาสาระ จัดรวบรวมเนื้อหาสาระ คัดเลือก ประสพการณ์การเรียนรู้ จัดประสพการณ์การเรียนรู้ กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล

กิจกรรมที่ 1 มีจุดประสงค์เพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว

กิจกรรมที่ 2 มีจุดประสงค์เพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม

กิจกรรมที่ 3 มีจุดประสงค์เพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออ

9. ผลการประเมินหลักสูตรระยะสั้น

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงขอความกรุณา ท่านช่วยตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ การจัดประสพการณ์เรียนรู้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้าน ศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสพการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ

โดยทำเครื่องหมาย ☒ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
1. ความเป็นมาของรูปแบบการจัดประสพการณ์เรียนรู้ 1.1 กล่าวถึงความเป็นมาของรูปแบบชัดเจน 1.2 กล่าวถึงความเป็นมาในการสรุปและมีความสมเหตุสมผล 1.3 บอกเหตุผลสนับสนุนความสำคัญและความเป็นมาในการพัฒนาของ ความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสม						

2. ขั้นตอนในการสร้างรูปแบบ 2.1 การจัดลำดับขั้นตอนในการสร้างชุดแบบการจัดประสบการณ์ ชัดเจนต่อเนื่อง 2.2 การจัดขั้นตอนในการสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ครบถ้วน 2.3 การจัดขั้นตอนในการสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่กำหนด สามารถทำให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่มีคุณภาพ						
3. รูปแบบการจัดประสบการณ์โดยภาพรวม 3.1 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์มีความ สมบูรณ์สอดคล้องกับแนวคิด 3.1 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์มีความ ชัดเจน 3.3 องค์ประกอบต่างๆของรูปแบบการจัดประสบการณ์มีความ สอดคล้องกัน						
4. องค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ 4.1 หลักการและเป้าหมายชัดเจน 4.2 วัตถุประสงค์ชัดเจน 4.3 เนื้อหาเหมาะสม 4.4 ขั้นตอน/กระบวนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดมีลำดับขั้นตอน ที่ ต่อเนื่อง 4.5 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกระบวนการ 4.6 การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
5. แนวในการนำรูปแบบไปใช้ 5.1 การกำหนดขั้นตอนในการนำไปใช้ชัดเจน 5.2 ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย						

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวสุมาลี สมภาค)

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ

แบบประเมิน

การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกระบวนการทศน์ใหม่
(การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิด
วอลดอร์ฟ)

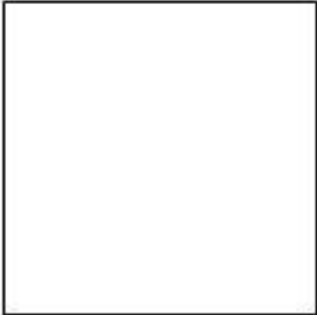
ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการสร้างเครื่องมือวัด
ข้าพเจ้า นางธนาดี ศรีประโคน รหัสนักศึกษา 571031321232 นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษา
ปฐมวัย คณะครุศาสตร์บัณฑิตศึกษาศาสตร์ ได้ออกแบบแผนพัฒนาระยะสั้นแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะ

จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นตลอดจนให้
คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2560).หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560(อายุ 3-6 ปี
จารุทัศน์ วงศ์ข้าหลวง.(2551).การศึกษาผลงานศิลปะของเด็กอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์ ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟและเรกจิโอเอมิเลีย.วิทยานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นิตยา ประพฤติกิจ.(2539).การพัฒนาเด็กปฐมวัย.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

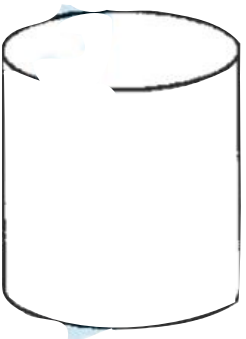
แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเรียน
สำหรับนักเรียน ปฐมวัย อายุ 3 ปี

กิจกรรม ที่ 1	จุดประสงค์	ความ สอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	1	
ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมจากรูปที่กำหนดให้เป็นภาพมากที่สุด พร้อมตั้งชื่อภาพ 	ด้านความคิด คล่องแคล่ว				
ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมจากรูปที่กำหนดให้เป็นภาพมากที่สุด พร้อมตั้งชื่อภาพ 	ด้านความคิด คล่องแคล่ว				

แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเรียน
สำหรับนักเรียน ปฐมวัย อายุ 3 ปี

กิจกรรม ที่ 2	จุดประสงค์	ความ สอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	1	
ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมจากเส้นต่างๆ ที่กำหนดให้เป็นภาพมากที่สุด พร้อมตั้งชื่อภาพ 	ด้านความคิดริเริ่ม				
ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมจากเส้นต่างๆ ที่กำหนดให้เป็นภาพมากที่สุด พร้อมตั้งชื่อภาพ 	ด้านความคิดริเริ่ม				

แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเรียน
สำหรับนักเรียน ปฐมวัย อายุ 3 ปี

กิจกรรม ที่ 3	จุดประสงค์	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	1	
ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมจากรูป ที่กำหนดให้เป็นภาพที่สมบูรณ์และวาดรายละเอียดให้มากที่สุด พร้อมตั้งชื่อภาพ 	ด้านความคิด ละเอียดลออ				
ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมจากรูป ที่กำหนดให้เป็นภาพที่สมบูรณ์และวาดรายละเอียดให้มากที่สุด พร้อมตั้งชื่อภาพ 	ด้านความคิด ละเอียดลออ				

รายงาน

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกระบวนการทัศน์ใหม่

เสนอ

ผศ.กรรณก รูปประสม อาจารย์พัทธนันท์ เกิดคง
อาจารย์สาวิตรี จันทร์โสภา อาจารย์โสภิตา ไครตโนนกอก
จัดทำโดย

นางธนาวดี ศรีประโคน รหัส 571031321232

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
วิชากระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษาปฐมวัยและวิชาการออกแบบและการพัฒนา
หลักสูตรหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560